

Uchwała Nr XXV/217/2021

Rady Gminy Adamów

z dnia 01 grudnia 2021 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2024

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz.1372 ze zmianami) oraz art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 ze zmianami) uchwała się:

§1

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 w brzeniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Adamów.

§3

Uchwała wchodzi w życie z dniem 01 stycznia 2022r.

PRZEWODNICZĄCA
RADY GMINY
Skiba
Bożena Skiba

Załącznik do uchwały Nr XXV/217/2021

Rady Gminy Adamów

z dnia 01 grudnia 2021 r.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022 – 2024

Adamów, 2021

1. WPROWADZENIE

Niniejszy Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022 – 2024, zwany dalej Programem, powstał w oparciu o ustawę o wspieraniu rodzin i systemie pieczy zastępczej. Jest kontynuacją trzyletniego programu realizowanego w Gminie Adamów w latach 2019 – 2021. Głównym założeniem Programu jest wdrażanie systemowych rozwiązań w zakresie wspierania rodziny poprzez pracę z całą rodziną, w oparciu o zasadę wzajemnej współpracy i współdziałania różnych podmiotów zajmujących się pomaganiem rodzinie. Szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych potrzebują dzieci. Zadbanie o ich dobro i harmonijny rozwój stanowi podstawę przyszłej samodzielności życiowej. Prawidłowo funkcjonująca rodzina jest naturalnym i niezastąpionym środowiskiem rozwoju dziecka, dlatego istotne jest, aby rodzina zapewniła dzieciom przestrzeń do prawidłowego rozwoju. Zdarza się jednak, że funkcjonowaniu rodziny może zagrażać szereg czynników, których oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną.

Występujące w rodzinie problemy często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych i skoordynowanych działań wszystkich instytucji działających na rzecz dziecka. Pomoc powinna opierać się na wspomaganiu osób i rodzin we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do pełnego i samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022 - 2024 wyznacza planowane działania mające na celu wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo -wychowawczych w procesie przywracania zdolności tych rodzin do prawidłowego funkcjonowania w szczególności poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci.

1.2. PODSTAWA PRAWNA

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022 - 2024 jest spójny z przepisami dotyczącymi ochrony dziecka i rodziny, w szczególności z:

1. Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.
2. Ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1372 ze zmianami),
3. Ustawą z dnia 24 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1876 ze zmianami),
4. Ustawą z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U z 2020 r. poz. 821 ze zmianami),
5. Ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U z 2021 r. poz. 1249),

6. Ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U z 2021 r. poz. 1119),
7. Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2015 – 2024 (Uchwała Nr VII/79/15 Rady Gminy Adamów z dnia 30 października 2015 r.).

1.3. DIAGNOZA DEMOGRAFICZNA

Gmina Adamów jest gminą wiejską, położoną na terenie powiatu zamojskiego, w województwie lubelskim. Na przestrzeni ostatnich lat liczba mieszkańców zmniejsza się. W roku 2019 liczba ta wynosiła 4708 osób, w 2020 r. 4703 osób, natomiast w 2021 r. (na stan do 31.10.2021r.) już 4678 osób. Ta niekorzystna tendencja jest wynikiem większej liczby zgonów niż urodzeń, które nastąpiły na przestrzeni ostatnich trzech lat. Liczba urodzeń wyniosła łącznie 108, natomiast zgonów 209. Liczba dzieci i młodzieży w wieku od urodzenia do ukończenia 18 roku życia według danych USC w Adamowie w 2019 r. wyniosła 907, w 2020 r. 890, natomiast do 31.10.2021 r. 895.

1.4. DIAGNOZA SPOŁECZNA

Z punktu widzenia polityki społecznej, bardzo ważną sprawą jest zdolność rodziny do pokonywania sytuacji kryzysowych i umiejętność radzenia sobie z różnorodnymi problemami życiowymi. W każdej społeczności lokalnej część rodzin przeżywa czasowe lub długotrwałe trudności i wymaga wsparcia w różnych sferach swojego funkcjonowania.

Zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie Gminy Adamów realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Adamowie. Celem działania ośrodka pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne zasoby, uprawnienia i możliwości.

Na przestrzeni ostatnich 3 lat praktycznie na stałym poziomie utrzymuje się liczba rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej. W 2019 r. 50 rodzinom, w 2020 r. 53 rodzinom, natomiast w pierwszej połowie 2021 r. 38 rodzinom przyznano decyzją świadczenie z pomocy społecznej.

Według danych ośrodka pomocy społecznej w 2019r. z pomocy społecznej z powodu ubóstwa (spełnione kryterium dochodowe – do 528 zł na osobę w rodzinie oraz 701 na osobę samotnie gospodarującą) skorzystały 34 rodziny, natomiast w 2020 r. 36 rodzin. Do końca października 2021 r. liczba rodzin wynosi 29.

Poniższa tabela przedstawia liczbę rodzin i osób, które skorzystały z pomocy, z podziałem na powód jej przyznania.

L.p.	Powód przyznania pomocy.	2019 r.		2020 r.		2021 r. (do 30.06.2021 r.)
		Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin

1.	Ubóstwo	34	56	36	54	29
2.	Sieroctwo	0	0	0	0	0
3.	Bezdomność	0	0	2	2	1
4.	Potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym:	5	33	6	25	2
	Potrzeba ochrony wielodzietności	4	27	3	16	1
5.	Bezrobocie	17	41	17	31	16
6.	Niepełnosprawność	35	83	24	42	17
7.	Długotrwała lub ciężka choroba	34	68	27	49	21
8.	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	1	5	0	0	0
9.	Przemoc w rodzinie	2	6	2	9	0
10.	Alkoholizm	2	2	3	3	3
11.	Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	0	0	2	2	1
12.	Zdarzenie losowe	0	0	0	0	0

Tabela nr 1 Rodziny/osoby korzystające z pomocy w latach 2019 – 2021.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Adamowie realizuje zadania własne gminy oraz zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, wyznaczone między innymi przez przepisy ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci i ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, ustawy Karta Dużej Rodziny.

Tabela przedstawia korzystanie rodzin z różnych form wsparcia.

L.p.	Formy wsparcia rodziny	2019 r.	2020 r.	2021 r. (do 30.06.2021 r.)
1.	Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych	260	240	220
2.	Liczba rodzin korzystających ze świadczenia pielęgnacyjnego	19	20	19
3.	Liczba osób korzystających z zasiłku pielęgnacyjnego	100	95	90
4.	Liczba rodzin korzystających ze świadczenia wychowawczego	343	417	416
5.	Liczba rodzin korzystających z funduszu alimentacyjnego	26	16	16
6.	Liczba przyznanych Kart Dużej Rodziny	225	56	682

Tabela nr 2 Rodziny/osoby korzystające z różnych form pomocy.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Adamowie realizuje również zadania w ramach ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W oparciu o powyższe w tut. ośrodku pomocy zatrudniony jest jeden asystent rodziny, który prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu przez nią wyznaczonym. Organizacja pracy asystentów rodziny gwarantuje elastyczność i dopasowanie do potrzeb wspieranych rodzin. Pozwala to na udzielenie pomocy zarówno w kontekście systemowego wsparcia, jak i w sytuacji kryzysowej. Asystenci rodziny podejmują pracę z rodzinami naturalnymi

przeżywającymi trudności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz będącymi w trudnej sytuacji życiowej. Działania ujęte w planie pracy z rodziną mogą mieć cel naprawczy, podtrzymujący lub też profilaktyczny i edukacyjny oraz zmniejszać ryzyko odseparowania dziecka od rodziny. Asystent rodziny w 2019 r. pracował z 9 rodzinami, gdzie wychowywało się 27 dzieci, w 2020 r. z 9 rodzinami, gdzie wychowuje się 27 dzieci. W 2021 r. wsparciem asystenta rodziny było objętych 22 dzieci z 11 rodzin.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Adamowie podejmuje działania interwencyjne w zakresie zapewnienia odpowiedniego wsparcia dzieciom, które wychowują się poza rodziną biologiczną. Z danych ops wynika, że w każdym roku na przestrzeni lat 2019 r. – 2021 r. w pieczy zastępczej umieszczonych było czworo dzieci. Gmina ponosi koszty z tym związane na podstawie not księgowych wystawianych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu.

Pomocą obejmowane są również rodziny, gdzie istnieje podejrzenie występowania przemocy w rodzinie. Prowadzona jest w nich procedura „Niebieskie Karty”, podczas której podejmowane są interdyscyplinarne działania przedstawicieli różnych służb, mające na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. W 2019 r. prowadzonych było 21 procedur „Niebieskie Karty”, w 2020 r. 16, natomiast w 2021 r. 13. W ramach zapobiegania występowania przemocy realizowany jest Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 - 2025.

2. ANALIZA SWOT

Analiza strategiczna Programu ujawnia mocne i słabe strony założenia, a także szanse i zagrożenia. Analiza SWOT jest oceną możliwości realizacji projektu, w którym uwzględnia się dostępne zasoby, dysponowanie którymi pozwoli na zaproponowanie i zrealizowanie oferty wsparcia dla rodzin, a także jest możliwością oszacowania ograniczeń w realizacji Programu.

Technika ta polega na posegregowaniu posiadanych informacji na cztery grupy:

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, Policję, - działalność Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych, - działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Adamowie, - dobra sytuacja ekonomiczna większości rodzin, - wsparcie rodzin przez asystenta rodziny, - szeroka oferta w zakresie spędzania wolnego czasu, - realizacja zajęć o charakterze edukacyjnym oraz profilaktycznym przez placówki oświatowe, 	<ul style="list-style-type: none"> - brak czasu rodziców oraz przerzucanie odpowiedzialności za wychowanie dziecka na instytucje, - bierna postawa rodziców wobec problemów występujących w rodzinie, - wysoki poziom stresu i nieumiejętność radzenia sobie z nim, - trudna sytuacja związana z trwającym stanem epidemii, - brak gotowości do podejmowania działań zmierzających do poprawy własnej sytuacji przez osoby i rodziny, - narastające problemy opiekuńczo-wychowawcze występujące w placówkach oświatowych, - zbyt duże obciążenie samorządu w stosunku do

	możliwości finansowych, lokalowych, kadrowych, - niewystarczająca dostępność opieki instytucjonalnej dla dzieci do lat 5 (krótkie godziny funkcjonowania),
Szanse	Zagrożenia
- rozwój turystyki, - aktywność podmiotów ekonomii społecznej, - wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę, - rosnące wsparcie finansowe dla rodzin o charakterze socjalnym, - zmniejszenie liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej,	- wzrost kosztów utrzymania i prowadzenia gospodarstwa domowego, - zanikanie więzi rodzinnych i tradycji rodzinnych, - brak poczucia bezpieczeństwa (szczególnie związanych sytuacją epidemii koronawirusa, koniecznością okresowego pozostawania w izolacji), - wzrost problemów emocjonalnych dorosłych (np. zanik więzi międzyludzkich, zaburzenia lękowe, zaburzenia depresyjne, alienacja), - ryzyko zaburzeń psychicznych i zachowań suicydalnych wśród dzieci i młodzieży, - uzależnienie członków rodziny m.in. od alkoholu, środków odurzających, internetu,

3. CZĘŚĆ PROGRAMOWA PROGRAMU

3.1 Odbiorcami Programu

Odbiorcami Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022 – 2024 będą rodziny zamieszkałe na terenie Gminy Adamów, a zwłaszcza te które z różnych przyczyn przeżywają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym. Zakłada oddziaływanie na rodziny i ich otoczenie na poziomie profilaktyki i interwencji. Założenia Programu nakierowane są na ścisłą współpracę podmiotów działających na rzecz dzieci i rodzin, co gwarantuje skuteczność podejmowanych działań.

3.2 Cele programu

Cel główny: Wspieranie rodzin, zwłaszcza przeżywających trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, mające na celu zapewnienie zdolności jej prawidłowego funkcjonowania.

Cele szczegółowe:

Cel 1: Ograniczenie sytuacji kryzysowych w rodzinie i negatywnych skutków z nich wynikających.

Zadania do realizacji:

1. Wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze przez realizowanie zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
2. Wspieranie rodzin w przezwycięzeniu trudności bytowych oraz pomoc w zabezpieczaniu podstawowych potrzeb poprzez świadczenia z pieniądze oraz niepieniężne z pomocy społecznej.
3. Organizowanie poradnictwa oraz kierowanie do poradnictwa specjalistycznego.
4. Motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego - alkoholizm.
5. Prowadzenie działalności profilaktycznej z zakresu zdrowia psychicznego, uzależnień od substancji psychoaktywnych.
6. Ograniczenie sytuacji kryzysowych oraz ich negatywnych skutków

Realizatorzy:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Adamowie.
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Adamowie.
3. Szkoła Podstawowa w Suchowoli, Szkoła Podstawowa w Szewni Górnej.

Zakładane efekty: wspieranie rodziny w prawidłowym funkcjonowaniu oraz rozwoju dzieci; przezwyciężanie trudności opiekuńczo wychowawczych; poprawa warunków materialno – bytowych; poprawa jakości życia osób i rodzin korzystających z poradnictwa i poradnictwa specjalistycznego; minimalizowanie zjawiska uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu; promowanie zdrowego trybu życia; wzrost świadomości zagrożeń wynikających z zażywania substancji psychoaktywnych.

Sposób weryfikacji: liczba rodzin objętych wsparciem w formie świadczeń z pomocy społecznej; liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny; liczba osób, które skorzystały z poradnictwa; liczba osób objętych oddziaływaniem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Adamowie; liczba zorganizowanych działań profilaktycznych; liczba osób objętych działaniami profilaktycznymi.

Cel 2: Wzmocnienie roli i potencjału rodziny.

Zadania do realizacji:

1. Zwiększenie kompetencji rodzicielskich.
2. Wspieranie rodziny w organizowaniu czasu wolnego i organizowania wypoczynku dla dzieci.

3. Pomoc w dostępie do pomocy prawnej i psychologicznej rodzin zagrożonych kryzysem.

Zakładany efekt: zwiększenie kompetencji opiekuńczo – wychowawczych rodziców; rozszerzenie oferty organizowania czasu wolnego; rozszerzenie możliwości korzystania z pomocy prawnej i psychologicznej.

Sposób weryfikacji: liczba inicjatyw organizowanych dla rodziców; liczba rodzin, które skorzystały z pomocy psychologicznej i prawnej; liczba działań profilaktycznych; liczba zorganizowanych form spędzania wolnego czasu oraz wypoczynku.

Realizatorzy:

4. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Adamowie.
5. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Adamowie.
6. Szkoła Podstawowa w Suchowoli, Szkoła Podstawowa w Szewni Górnej.

Cel 3: Doskonalenie standardów pracy z rodziną.

Zadania do realizacji:

1. Zapewnienie dostępu do szkoleń.

Realizatorzy:

2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Adamowie.
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Adamowie.
4. Szkoła Podstawowa w Suchowoli, Szkoła Podstawowa w Szewni Górnej.

Zakładany efekt: podniesienie skuteczności świadczonej przez specjalistów pomocy rodzinom.

Sposób weryfikacji: liczba osób, które podniosły kwalifikacje, liczba i forma szkoleń.

4. Realizatorzy

Realizatorami Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2012 – 2024 są instytucje zawodowo zajmujące się wspieraniem i pomocą rodzinom z terenu Gminy Adamów. Interdyscyplinarne podejście do problemów występujących w rodzinie umożliwia stworzenie spójnej i wielowymiarowej podstawy do zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom w środowisku.

Organizowanie i koordynowanie zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022 - 2024 należy do zadań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Adamowie.

Program będą realizowały również inne instytucje o zasięgu gminnym, do których zadań należy praca z dzieckiem i rodziną, w szczególności:

Urząd Gminy Adamów,
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
Zespół Interdyscyplinarny oraz grupy robocze zajmujący się przemocą w rodzinie,
Szkoła Podstawowa w Szewni Górnej,
Szkoła Podstawowa w Suchowoli,
Komisariat Policji w Krasnobrodzie,
Centrum Integracji Społecznej w Jacni,
we współpracy z instytucjami o charakterze powiatowym:
Powiatowym Urzędem Pracy,
Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu,
Centrum Interwencji Kryzysowej w Szczepieszynie.

5. Monitoring programu

Monitoring będzie polegał na gromadzeniu i analizie danych z procesu realizacji Programu pozyskanych od podmiotów realizujących poszczególne zadania. Efektem monitoringu będą roczne sprawozdania przygotowywane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Adamowie.

Sprawozdanie z realizacji Programu będzie częścią sprawozdania z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Adamowie za dany rok, jakie Kierownik ośrodka składa Radzie Gminy. Podsumowanie realizacji Programu będzie umożliwiło wprowadzenie ewentualnych działań korygujących wynikających z bieżących potrzeb i problemów.

6. Finansowanie programu

Źródłem finansowania działań zawartych w Gminnym Programie Wspierania Rodziny na lata 2022 – 2024 będą środki finansowe z budżetu samorządu oraz środki finansowe z funduszy zewnętrznych.

PRZEWODNICZĄCA
RADY GMINY
Bożena Skiba
Bożena Skiba